

Abstrakt

Osamělost představuje existenciálu, která tvoří důležitý prvek vnitřní dynamické struktury člověka. Při přímém setkání s tímto životním fundamentem prožíváme úzkost, na kterou naše psychika reaguje různými obrannými strategiemi. Jestliže naše snahy selhávají, nastupují její klinické projevy. Osamělost však v kontextu Existenciální hagioterapie nebyla doposud více rozvinuta ani zkoumána. Tato práce se proto snaží přispět k otevření diskuse, nabízí určitou sumarizaci zdrojů, které jsou pro hagioterapii klíčové a odvažuje se navrhnout i některé alternativní pohledy.

Teoretická část se věnuje prvnímu cíli práce: *Deskripci osamělosti v kontextu Existenciální hagioterapie*. Osamělost je nahlížena nejprve z pohledu Existenciální psychoterapie I. D. Yaloma, dále z perspektivy M. Bubera a E. Lévinase. Poté dochází k tematizování dvojice osamělost – vztah, kde se vztah vyjevuje ve dvou podobách: východisko z osamělosti (M. Buber a E. Lévinas) a obrana před osamělostí (I. D. Yalom). Následuje přímé hledisko hagioterapie, v němž se osamělost konkretizuje jako porušení mezilidských vztahů, odcizení od bytostného Já, jehož podstatou je rozhovor. Osamělost lze prolomit a výstup se děje skrze vztah – k ostatním lidem a k Bohu. Lévinase navrhuje jako další úhel pohledu vedle Buberova pojetí.

Empirická část se přesouvá od „abstraktních pojmů k žité zkušenosti účastníků hagioterapie.“ Cílem je odpovědět na základní výzkumnou otázku: „*Jak prožívají účastníci Existenciální hagioterapie osamělost?*“ K jejímu zodpovězení byla užitá metoda Interpretativní fenomenologické analýzy, která dává výzkumníkovi při porozumění zkušenosti participanta větší svobodu. Výzkum byl realizován s účastníky hagioterapie, a to formou polostrukturovaného rozhovoru, jehož otázky vycházely z teoretické části práce. Cílem není její potvrzení či vyvrácení, ale obrácení k prožívání účastníků.

Z interpretovaných výsledků můžeme říci, že respondenti většinou vnímají osamělost jako negativní fenomén a spojují jej i s ostatními existenciálami (ztráta smyslu, svoboda a smrt). Rozlišují osamělost od samoty, jež může být i pozitivní. Zvládnutí osamělosti, která není nezrušitelná, ale lze ji prolomit skrze vztah – k lidem, Bohu, literárním dílům, sebevztah, se můžeme naučit získáváním zkušenosti. Téma osamělosti se objevuje i během hagioterapeutických skupin a odráží se v zrcadle biblických příběhů.